

καράβι

καράβι, το, ουσ. [<μσν. καράβιν <καράβιον, υποκορ. του αρχ. ουσ. κάραβος], το καράβι, το βαπόρι, το πλοίο: «η τάδε εταιρεία διαθέτει στη γραμμή Πειραιά-Κρήτη πέντε καράβια». (Λαϊκό τραγούδι: *άντε, σαν πεθάνω στο καράβι, ρίξτε με μες στο γιαλό, να με φάνε τα μαύρα τα ψάρια και το αρμυρό νερό*). Υποκορ. **καραβάκι, το**. (Λαϊκό τραγούδι: *άσπρα, κόκκινα, κίτρινα μπλε **καραβάκια** στο Αιγαίο δε με παίρνετε καλέ*). (Ακολουθούν 28 φρ.).

- *αργοκίνητο καράβι, α.* (για πρόσωπα) που προχωρεί με αργά βήματα, που είναι δυσκίνητος, αργοκίνητος: «είχαμε στην παρέα μας κι ένα αργοκίνητο καράβι, που κάθε τόσο σταματούσαμε και τον περιμέναμε να μας φτάσει». **β.** (γενικά για τροχοφόρα) που κινείται αργά: «το λεωφορείο πήγαινε σαν αργοκίνητο καράβι».

- *βούλιαξαν τα καράβια σου; ή τα καράβια σου βούλιαξαν;* βλ. φρ. *έπεσαν έξω τα καράβια σου(;)·*

- *εδώ καράβια χάνονται*, συγκοπή των αμέσως παρακάτω δύο φράσεων. (Λαϊκό τραγούδι: *άσε με, πια, αγόρι μου, και τράβα στη δουλειά σου, **εδώ καράβια χάνονται** κι εσύ με τα δικά σου*).

- *εδώ καράβια χάνονται, βαρκούλες μου που πάτε;* ή *εδώ καράβια χάνονται, βαρκούλες τι ζητάτε;* λέγεται ειρωνικά σε ανθρώπους που, ενώ δεν έχουν τις απαιτούμενες δυνατότητες ή τα απαραίτητα προσόντα, καταπιάνονται με δύσκολες ή μεγάλες υποθέσεις, όπου αποτυγχάνουν και οι ικανοί.

- *εδώ καράβια χάνονται κι αλλού βαρκούλες αρμενίζουν*, λέγεται ειρωνικά ή επιτιμητικά για ανθρώπους που, ενώ υπάρχουν σπουδαία προβλήματα που απαιτούν άμεση λύση, αυτοί ασχολούνται με πράγματα επουσιώδη και ανόητα.

- *εδώ καράβια χάνονται, παλιόβαρκες πού πάτε;* βλ. φρ. *εδώ καράβια χάνονται, βαρκούλες μου πού πάτε(;)·*

- *είναι για τα καράβια*, είναι άσχετος με μια τέχνη ή ένα επάγγελμα: «μου είπατε πως είναι καλός μηχανικός, αλλά, όταν του πήγα τ' αυτοκίνητό μου, διαπίστωσα πως ο άνθρωπος είναι για τα καράβια». Από το ότι, το άτομο που πηγαίνει να δουλέψει ως ναύτης στα καράβια, δε χρειάζεται να είναι γνώστης κάποιας τέχνης.

- *έκατσε το καράβι*, βλ. φρ. *έκατσε το πλοίο*, λ. πλοίο.

- *έπεσαν έξω τα καράβια σου; ή έπεσαν τα καράβια σου έξω;* λέγεται ειρωνικά σε άτομο που είναι στενοχωρημένο και δε γνωρίζουμε το λόγο, ή λέγεται ειρωνικά σε άτομο που στενοχωριέται χωρίς σοβαρό λόγο ή αιτία: «γιατί φυσάς κι αναστενάζεις κάθε τόσο, ρε φιλαράκι, έπεσαν έξω τα καράβια σου;».

- *έπεσε έξω το καράβι* ή *έπεσε το καράβι έξω*, **α.** ναυάγησε σε ξέρα ή σε ακτές, εξόκειλε: «ήταν τόσο μεγάλη η φουρτούνα, που έπεσε έξω το καράβι». **β.** (για δουλειές, εμπορικές επιχειρήσεις) χρεοκόπησε: «ήταν άσχετος ο διευθυντής που έβαλαν να διευθύνει το εργοστάσιο κι έπεσε το καράβι έξω».

- *έχει καράβια*, είναι κάτοχος καραβιών, είναι εφοπλιστής: «πραγματοποιεί όλες τις επιθυμίες του, γιατί ο πατέρας του έχει καράβια».

- *η μάνα του караβιού*, βλ. λ. μάνα.

- *καθίζω το καράβι*, βλ. φρ. *καθίζω το πλοίο*, βλ. λ. πλοίο.

- *κάθισε το καράβι*, βλ. συνηθέστ. *έκατσε το καράβι*.

- *με καρδούλες και караβάκια*, βλ. λ. [καρδούλα](#).

- *με πειράζει το καράβι*, βλ. λ. *με πάνει το καράβι*.

- μεγάλο καράβι μεγάλες φουρτούνες, οι μεγάλες επιχειρήσεις, τα μεγαλεπήβολα σχέδια έχουν και μεγάλες στενοχώριες, μεγάλες δυσκολίες: «μην τον ζηλεύεις που έχει κοτζάμ εργοστάσιο, γιατί πρέπει να ξέρεις πως μεγάλο καράβι μεγάλες φουρτούνες»·
- με πιάνει το καράβι, μου προξενεί ναυτία: «εγώ θα 'ρθω στη Ρόδο με τ' αεροπλάνο, γιατί με πιάνει το καράβι»·
- μικρή τρύπα βυθίζει μεγάλο καράβι, από μικρή αιτία, από ασήμαντη αφορμή μπορεί να πάθουμε πολύ μεγάλη ζημιά, μεγάλη συμφορά: «πρέπει να 'σαι συγκροτημένος στη ζωή σου και να θυμάσαι πάντα πως μικρή τρύπα βυθίζει μεγάλο καράβι». Συνών. από μικρή σπίθα, γίνεται μεγάλη πυρκαγιά·
- μικρό καράβι παίνευε, μεγάλο καβαλίκευε, άσχετα με το τι λέει κάποιος, όταν πρόκειται όμως να κάνει κάτι, θα πρέπει να σιγουρεύει κανείς καλά τις ενέργειές του: «στη ζωή για να προκόψεις πρέπει να πατάς γερά, γι' αυτό, άσχετα με τα λόγια σου, μικρό καράβι παίνευε, μεγάλο καβαλίκευε»·
- πίσω Γιάννη τα καράβια, βλ. λ. [Γιάννης](#)·
- ρίχνω έξω το καράβι ή ρίχνω το καράβι έξω, **α.** το ναυαγώ σε ξέρα ή σε ακτές: «ήταν καινούριος καπετάνιος κι όπως επιχειρούσε να μπει στο λιμάνι του νησιού έριξε έξω το καράβι». **β.** χρεοκοπώ μια δουλειά, μια εμπορική επιχείρηση: «πώς να μη ρίξει το καράβι έξω, απ' τη στιγμή που είχε συνέχεια το μυαλό του στα ξενύχτια και στα γλέντια!»·
- σαν δεις καράβι στο βουνό, μουνί είν' η αιτία, βλ. φρ. τρίχα μουνιού σέρνει καράβι·
- τα καράβια θέλουν ναύτες και τ' αμπέλια αμπελουργούς, βλ. λ. [ναύτης](#)·
- τα σέρνει τρίχα του μουνιού, καράβι δεν τα σούρνει, βλ. συνηθέστ. τρίχα μουνιού σέρνει καράβι·
- το βρακί σέρνει καράβι, βλ. φρ. τρίχα μουνιού σέρνει καράβι·
- το μουνί σέρνει καράβι, βλ. φρ. τρίχα μουνιού σέρνει καράβι·
- το παλιό καράβι κάνει νερά, **α.** ο ηλικιωμένος άνθρωπος, χάνει πολλές από τις ικανότητές του: «στην ηλικία που έφτασα δεν είμαι πια για ερωτικές περιπέτειες, γιατί το παλιό καράβι κάνει νερά». **β.** η επιχείρηση που δεν εκσυγχρονίζεται δεν είναι αποδοτική: «αν δεν ακολουθήσεις το πνεύμα της εποχής δε βλέπω ν' αντέχεις στο συναγωνισμό, γιατί πρέπει να ξέρεις πως το παλιό καράβι κάνει νερά»·
- τρίχα μουνιού σέρνει καράβι, η γυναίκα, ιδίως η όμορφη, έχει απεριόριστες δυνατότητες να πετυχαίνει το σκοπό της, γιατί με την ομορφιά της ασκεί έντονη επιρροή στους άντρες: «ό,τι να βάλει αυτή η γυναίκα στο μυαλό της το πετυχαίνει, γιατί τρίχα μουνιού σέρνει καράβι». Πρβλ.: το νινί, το νινί, το νινί σέρνει καράβι και δεν το 'χει καταλάβει, (Λαϊκό τραγούδι). Συνών. σέρνει ο λαγός το λέοντα με το χρυσό το ράμμα·